

אוצרות אורייתא

מהגאון רבי חיים שמולד שליט"א
רב ביהמ"ד 'היכל צבי' צאנו ורודניק וראש ישיבת 'חיי תורה'

מן האוצר

קבלת התורה

אנו עומדים לפני קבלת התורה הוא היום שבו נתיחדו כלל ישראל להיות עם סגולה ונפרד מכל העמים. מעמד הר סיני נאמר בלשון מעמד "קבלת התורה".

האמת דניתן להקשות למה נקרא בשם "קבלת" התורה ולא בשם "נתינת" התורה.

אלא דכשאנו מתבוננים בהבדל תהומי בין ישראל לאומות העולם, הרי שכלל ישראל נתיחד בכך שבכל מהלך הדורות, הדור הבא והצעיר הוא לפניו את הדור הקודם כמורה דרך וכדוגמת חיים.

היה פעם אצל הדברי חיים זי"ע מצאנו שבצעירותו היה לו חברותא את המנחת חינוך שהיה ניסו, וביום הראשון שלמדו, אמר לו הדברי חיים, שברצונו שיום אחד הוא יהיה הרב והמנחת חינוך התלמיד, וביום שלאחריו, המנחת חינוך יהיה הרב והדברי חיים התלמיד. לתמיהתו ענה לו הדברי חיים, כי התורה הק' ניתנה באופן מרב לתלמיד דור אחר דור, וזה מרומז בפרקי אבות תיכף בתחילתו, משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים וכו'.

ולכן נתנו לחג השבועות את השם "קבלת התורה" לרמז על זה הענין כי כך רצון ה' שכל דור יקבל את התורה מצדיקי הדור הקודם.

ומה היה היחודיות אצל אבותינו ואמהותינו שהיו שופכים לב כמים על הדורות הבאים, שהיו תורידים דורות.

היה סיפור לפני הרבה שנים שבעיירה אחת רצו לקחת רב לכהן בה, והיו שהציעו את התלמיד חכם שקראו לו ר' שמעי', ואחרים הציעו את השני שקראו לו ר' יעקב, והנה כשבא ההצעה לפני ר' יעקב, ענה שאינו רוצה בשום אופן להתמודד על התפקיד מול ר' שמעי', ולא עזרו ההפצרות, לאחר ששאלוהו מה הטעם שאינו רוצה להתמודד מולו, ענה להם שבהיותו ילד שלחו אביו לתקן את הגרביים שלו לפני אשה מאוד עניה בעיירה שזאת היתה מלאכתה להכניס כמה פרוטות למחייתה, כשהבאתי לה את הגרביים, נתנה האשה אנחה וירדה דמעה מלוחה על הגרביים, ואמרה, רבש"ע עוד פרוטה עלובה הרווחתי, כדי ליתן שכר מלמדים לילד שלי שיוכל ללמוד תורה, ולא יגדל עם הארץ. אותו ילד שלה הוא הוא הר' שמעי' הזה.

וכי אני אתמודד אל מול דמעותיה של העניה שבדאי קרע רקיעים, ואין כל ספק שר' שמעי' הזה גדל והיה לגדול בישראל. כך הפטיר וגילה הסוד, ר' יעקב.

זאת היתה ההנהגה אצל אמהותינו בכל הדורות לשפוך לב כמים על הדורות, לא התביישו כלל וכלל בדמעות שירדו בתפילה.

מנייני תפילה עם מחיצות

מחיצות פלסטיק (שקף) או זכוכית האם הוי מחיצה בין המתפללים

לאחרונה לאור המצב התקינו בהרבה מקומות כמו בכותל המערבי מחיצות פלסטיק שקופות שיחצו בין קבוצות המתפללים, ויש לדון בזה האם הוי הפסק בנוגע לצירוף מנין, או לברכת כהנים להפסיק בין המתפללים לכהנים, או כיון דהוי שקוף ונראין ורואין, לא הוי מחיצת הפסק. ובפרשת נשא אמרה תורה כה תברכו את בני ישראל, ואיתא בשו"ע (סי' קכ"ח סכ"ד) אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים.

קודם לכל נביא בעצם הגדרת מנין מה יסודו. חז"ל למידים ממה שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל, ונאמר היבדלו מתוך העדה הרעה הזאת, דהיינו יהושע וכלב בן יפונה שיבדלו מהשאר שהיו עשרה, למידין מתוך מתוך, כשם שבמרגלים היו עשרה, כך ונקדשתי כל דבר שבקדושה כמו קדיש וקדושה בעשרה.

ובפשטות הנראה מדברי הפוסקים בכמה וכמה מקומות בשו"ע, דהגדרת "מנין" שהוא עשרה איש, צריך שאלו יהיו ביחד במקום אחד, דאז נאמר הכלל דכל בי עשרה שכינתא שריא.

מחיצה בין המתפללים

והנה המשנה בפסחים (פ"ה ע"ב) לגבי בשר הפסח שיצא חוץ לחומת ירושלים דצריך לחתוך את החלק היוצא, מן האגף ולפנים דינו כהיה לפנים, ואם היה מן האגף ולחוץ דינו כיצא חוץ לחומה, ואומרת הגמ' אמר רב יהודה אמר רב וכן לתפילה, ופליגא דרבי יהושע בן לוי דאמר אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים.

אלא דנחלקו הראשונים מה כוונת ריב"ל האם לענין צירוף, או לענין לצאת ולענות קדושה וקדיש, לשיטת רש"י מיירי לענין צירוף למנין והיינו שלדברי רב שאמר וכן לתפילה שהעומד מן האגף ולפנים מצטרף לעשרה, והעומד חוץ לפתח אינו מצטרף,

המשך בעמוד הבא

והרבה גם הביאו ראייה מהגמרא בברכות (מ"ז) שר' אליעזר שחרר את עבדו כדי להשלים למנין בעשרה, והקשה בגמ' והאמר ר' יהודה כל המשחרר את עבדו עובר בעשה שנאמר לעולם בהם תעבדו, ותירצו לדבר מצוה שאני, והיינו מצוה דרבים, וכן כתב הרמב"ם הלכות עבדים (פ"ט ה"ו) ובשולחן ערוך יו"ד (סימן רמ"ז סעיף ע"ט) המשחרר את עבדו עובר בעשה, ומותר לשחררו לדבר מצוה אפילו היא מדבריהם, כגון שלא היו בבית הכנסת עשרה הרי זה משחרר את עבדו ומשלים בו מנין עשרה. ומשמע מכל זה דהתפילה בציבור הוא מצוה גמורה עד שדוחה את העשה דלעולם בהם תעבדו.

אמנם מאידך מדברי רש"י והרא"ש הביאו ראייה דלא הוה חובה אלא מעלה והידור, דהנה רש"י כתב שם בביאור תירוץ הגמ' מצוה דרבים שאני, דהיינו להוציא רבים ידי חובתם בקדושה, וכן מפרש הרא"ש שם מצוה דרבים דכתיב ונקדשתי בתוך בני ישראל, דהיינו עשה דמקדשין את ה' בעשרה ברבים ואפי"ה הוה מילתא דרבנן כגון לשמוע קדושה וברכו, ולמה לא כתבו פשוט דהרי צריך רבים לתפילה, ומוכח דציבור לתפילה הוא מעלה והידור אבל אינה חובה ממש.

ולאור המבואר נוכל לומר דהנה לדעת ריב"ל דאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים, יתכן דהתפילה בציבור לא הוה חובה אלא מעלה, כיון דמלוא כל הארץ כבודו, אולם לדעת רב דמפסיק, אם כן רק בי עשרה שכינתא שריא, והוה תפילה בציבור חובה.

להלכה קיימא לן (סי' נ"ה סעי' י"ג) דעשרת המתפללים צריכין להיות במקום אחד, והיינו בחדר אחד, גם אם החדר הוא וענק עד שאין אחד רואה את השני, אבל בהפסק חדרים אינם מצטרפים, ושם (סעי' כ') שאם היו עשרה במקום אחד ואומרים קדיש וקדושה, אפילו מי שאינו עמהם יכול לענות, כתב המשנה ברורה (ס"ק ס') דאפילו הוא בבית אחר רחוק לגמרי, שכיון שעשרה הם במקום אחד שכינה שרויה ביניהם, ואז אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין כל מי שרוצה לצרף עצמו עם אביו שבשמים השוכן בתוך אלו העשרה ושם (ס"ק סא) כתב שיכול לענות אמן ואמן יהא שמיה רבא וקדושה וברכו וכן יכול להוציא ידי חובתו בתפלה אם אינו בקי. והיינו כשיטת התוס', דאם יש מנין בלעדיו יכול לצאת יד"ה, אבל לא לצרף למנין.

מחיצת זכויות או פלסטיק שקוף אי הוה מחיצה

כאמור לעיל דהגדרת "ציבור" הוה כשהם "יחד" באותו מקום, ולכן מחיצה שדינה כמחיצה המפרדת והמחלקת, הרי שמפריד את היחד, ולא הוה מנין באופן כזה, ולכן במחיצת וילון שפרסו רק לצניעות בעלמא, שאינה מחיצה המתרת, אינה מפסיקה, כמבואר במשנ"ב (שם סקמ"ט), אבל מחיצה המתרת, הוה גם מחיצה לצירוף, כן הביא שם מהפר"ח, אמנם לשיטת הפרמ"ג גם זה לא מפסיק.

ואילו דעת ריב"ל דאמר אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים, יכול לצרף למנין עשרה כשעומד מעבר למחיצה, הגם שבכל ענין אחר הוה מחיצה המפסקת, אבל תוס' שם חולקים על שיטת רש"י כיון דאיתא בעירובין (צ"ב) דמחיצה הוה הפסק לענין צירוף למנין, ולכן ביארו דהמחלוקת היא באופן דיש מנין בלעדי העומד מעבר למחיצה, רק לדעת רב, אין זה יכול לענות קדיש וקדושה מעבר למחיצה, ולדעת ריב"ל יכול לענות.

תפילה בציבור הוא חובה או מעלה

וחשבתי בדרך אפשר לחדוותא דאורייתא דפלוגתתם יהיה תליא במה שנידון בראשונים האם תפילה בציבור הוא חובה או רק מעלה.

הנה בשו"ע או"ח הל' תפלה (סי' צ' ס"ק ט') כתב "ישתדל" אדם להתפלל בבית הכנסת עם הצבור, ומשמע מהלשון ישתדל, דאינו ממש חובת מצוה, רק שהוה כעין הידור מצוה. ודנו בזה הרבה האם תפילה בציבור היא מצוה דרבנן או רק מעלה והנהגה טובה ולרגל חשיבותה קבעו אותה לחובה דהיינו שחובה להשתדל לקיים את מצות התפילה באופן המעולה ביותר כדי שתתקבל לרצון, אבל אינה ממש כמצוה דרבנן.

ובלשון הרמב"ם נבוכתי דפסק בהלכות תפילה (פ"ח ה"א) תפילת הציבור נשמעת תמיד, ואפילו היו בהם חוטאין, אין הקדוש ברוך הוא מואס בתפילתן של רבים, לפיכך צריך האדם לשתף עצמו עם הציבור ולא יתפלל ביחיד כל זמן שיכול להתפלל עם הציבור, דמשמע קצת בלשונו דהוא עצה טובה למי שרוצה שתפילתו תתקבל שיתפלל עם הציבור, מאידך ממה שכתב הלשון לפיכך "צריך" האדם משמע קצת יותר מחובת השתדלות.

גם בשו"ת חוות יאיר (סי' קט"ו) משמע דסובר דאינו ממש חובת מצוה דדן במי שרוצה להתפלל בשבת במנין אך לשם כך צריך לעלות במעבורת שהוא כלי שייט של גוי, האם לצורך תפילה במנין נתיר נסיעה במעבורת של גוי בשבת דהרי חומר איסורה הוא משום שבות דשבות ובמקום מצוה התירו שבות דשבות, ופסק שאין להתיר זאת כיון שלהתפלל בעשרה אינו מצוה כולי האי, וראיה מדברי המהרי"ל (הלכות תחומין) שכתב שהתירו חכמים לערב תחומין בשבת במקום מצוה, כגון ללכת לבית המשתה או לבית האבל, אבל להתפלל בעשרה אינה מצוה כל כך.

אמנם המגן אברהם (סי' תט"ו סק"ב) הביא ספיקת מהרי"ל אם מותר לערב כדי לילך למנין, וכתב עליו המגן אברהם דלמה שכתב בסימן צ' ודאי שרי, וביאר מחצית השקל שם רצונו לומר דלחד דעה כדי להתפלל בעשרה צריך לילך לפניו ד' מילין ולאחריו מיל, ואם כן מצוה גדולה היא, ואם כן יהא מותר לערב כדי לילך למנין, הרי דס"ל להמגן אברהם דתפילה במנין מצוה גמורה.

אמנם גם מחיצת זכוכית שרואין דרכה, בפשטות אין מועיל לגבי צירוף, דסוף סוף הרי הוי מחיצה המתרת, ורק לגבי ערוה אומרת הגמ' דבראיה תליא מילתא ומכיון שולא יראה בך ערות דבר, גם באופן הנראה מבעד לזכוכית נחשב ראייה, דלא כמו צואה דמועיל כיון דהוי כיסוי.

ויש לדון במחיצת הזכוכית או הפלסטיק השקוף (שקף) שתכליתו הוא רק למנוע הדבקה מנגיפים, אבל אינה עשויה לשמש כמחיצה המתרת, האם הגדרתו כמחיצה לצניעות דלכו"ע לא הוי כמחיצה המפסקת, או דהוי כמחיצה המתרת כיון דמקפידים ביותר על זה.

בספר דמשק אליעזר פאפו דף לה העלה שמחיצה של זכוכית הואיל וזה מחיצה לענין צואה הויא נמי מחיצה לענין צירוף למנין עשרה ע"ש לעומתו בשו"ת לב חיים פלאג"י ח"ג סו לגבי צירוף לזימון אם רואים אלו את אלו במחיצה של זכוכית הויא ראייה גמורה משא"כ לגבי צואה בעששית שזה מחיצה משום דצואה בכיסוי תליא מילתא.

מחיצת זכוכית בין היושב לפני המתפלל

ובנוגע לישיבה בתוך ד' אמותיו של המתפלל, בשולחן ערוך (סי' ק"ב ס"א) דאסור לישיב בתוך ד' אמות של מתפלל, בין מלפניו בין מלפניו בין מלאחריו בין מן הצדדים צריך להרחיק ד' אמות.

ובשו"ע הרב (שם) כתב כי המקום אשר המתפלל עומד עליו אדמת קודש הוא הואיל ושכינה כנגדו, וצריך לנהוג כבוד במקום זה כל זמן שהוא מתפלל, ומקומו של אדם הוא ד' אמות עכ"ל.

וכן נפסק בשולחן ערוך (שם סעיף ד') דאסור לעבור כנגד המתפללים בתוך ד' אמות, הטעם הראשון כתב החיי אדם (כלל כו אות ג') משום דהמתפלל שכינה כנגדו ואסור להפסיק בינו לשכינה, עוד טעם כתב המשנה ברורה (ס"ק טו) דאסור לעבור מפני שמבטל כוונת המתפלל על ידי זה,

ודנו כמה פוסקים בדבר מחיצת זכוכית בין העובר למתפלל אם מהני, יעוי' באשל אברהם להגה"ק מבוטשטאש זי"ע דמצדד דמהני, והנה שם הוא משום דכנראה מדבריו דכל האיסור הוא משום חשש הפרעת המתפלל, והוא שלא ידחפוהו, וממילא כשיש מחיצה גם של זכוכית מהני.

אמנם במנין עשרה, יש לומר כמו שכתבנו לעיל, דכל הענין דעשרה הוא כשנמצאים "יחד" עשרה וכלשון הפוסקים, וממילא מכיון דגם מחיצה של זכוכית מפסקת בפועל בין המתפללים, הרי שעיקר חסר מן הספר ולא הוי הגדרת מנין.

וחשבתי להוסיף על מה שכתבנו דהעיקר במנין עשרה הוא "יחד" שהם נמצאים כל העשרה ביחד ללא הפסק מחיצה, דהנה באדם

ישן פסק השו"ע (סעי' ו' דישן מצטרף למנין, וע"ש בטו"ז דחולק משום דנשמתו מסתלקת וכו', והאריכו בזה הרבה ובכל הענין האם אדם ישן נפקע מחובת מצוות או לא, ואין כאן המקום להאריך, וראה בשו"ע הרב (סעי' ח') שכתב ויש אומרים שהוא הדין אם אחד מעשרה ישן מצטרף לדבר שבקדושה אע"פ שאינו עונה עמהם, אבל יותר מאחד אין כבוד שמים לצרפם אם הם ישינים, ויש אומרים שאין לדמות ישן למתפלל, לפי שהישן נשמתו מסתלקת ממנו ואין קדושה שורה עליו, ואפשר שרוח טומאה שורה עליו אפילו שישן ביום כמו שנתבאר בסימן ד', ולענין מעשה אין להכניס עצמו למחלוקת כיון שאפשר להקיצו.

והיוצא מכלל הדברים דלכן סוברים אלו החולקים דאין הישן מצטרף לפי שנשמתו מסתלקת ממנו בשעה שישן ולכן אדם שלא שורה עליו רוח קדושה אין מצטרף לדבר שבקדושה. וללא זה גם אם אינו עונה, ובודאי לשיטת המחבר דמצטרף, הרי שאנו רואים דמכיון שהוא נמצא באותו מקום יחד עם שאר האנשים חלה השראת השכינה והווי מנין, דסוף סוף הוי הגדרת יחד.

ולפרפרת בעלמא בנוגע להגדרת ישן, הנה בשד"ח ובמכתב מחזקיהו (חלק השיטה דף כח) האריך בדין ישן, ומה שאמרו בש"ס כתובות (דף ק"ג) דרבי הוה אתי לביתיה כל בי שימשי, וכתב בספר החסידים (סי' תתשכ"ט) דרבינו הקדוש היה נראה בבגדי חמודות שהיה לובש בשבת ולא בתכריכין להודיע שעדיין היה בתקפו ופטר את הרבים ידי חובתם בקידוש היום ולא כשאר מתים שחפשים מן המצות כי צדיקים נקראים חיים במיתתם ופטר בקידוש בני ביתו,

ותמה על זה איך יוציאו ידי חובת אחרים הרי הוא פטור, וכל שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתם. וניחא ליה על פי מאי דקמא לן דישן מצטרף לעשרה ואף להט"ז שחולק בישן היינו משום דנשמתו מסתלקת ולא הוי בכלל קדושה דטעים טעמא דמותא וכו'. ואם כן גבי רבי אדרבא נשמתו היתה מקודשת, ובכי האי גוונא לא אמרינן כל שאינו מחוייב בדבר וכו'. ורבינו הקדוש לאחר פטירתו נחשב כישן, וכהך דבבא מציעא (דף פ"ה) דאמר אליהו אדאוקימנא לאברהם ומשי ידיה ומצלי. ופירש מוהרש"א שהצדיקים במיתתן קרויים חיים, והמיתה אינה אלא כשינה כאמור לישני עפר, והוא שאמר אדאוקימנא לאברהם שהעמידו מתוך השינה ומשי ידיה לתפלה כדן הישן על מטתו שצריך נטילה לתפלה וכו', דמבואר מזה דמצות נוהגות בהם, וישן בר מצות הוא.

סוף דבר בפשטות מחיצת זכוכית או פלסטיק הגם שרואה את האחרים שפיר הוי מחיצה, ואכ"מ להאריך בכל דברי הפוסקים אשר האריכו בדבר ראית פני מלך דרך מחיצת זכוכית אי צריך לברך, בדיקת חמץ דרך זכוכית כמו שכבר העיר המג"א סי' תל"ג ובדעת תורה שם, קידוש לבנה דרך ראית זכוכית וכמתבאר במג"א סי' תכ"ו, ועוד הרבה ענינים הקשורים זה בזה.

אוצר הנשמות

הרה"ק הרבי ר' מאיר מפרימישלאן זי"ע
כ"ט אייר תר"י

רבינו זי"ע היה מתפרנס בדחקות נוראה והי' מפזר כל מה שהרוויח לעניים ואפי' פרוטה לא השאיר לו מיום לחבירו, וכ"כ הי' דבוק במצוה זו שפעם אחת לא הרויח כלום, ולא היה לו מה ליתן לעניים עד הלילה ושחט בהמתו ומכר כדי ליתן צדקה באותו היום, והיה אוהב ישראל בכל מאודו ונפשו, מפורסם היה ברוח קדשו, פעל ישועות בקרב הארץ, וקודם הסתלקותו עשה הכנה דרבה בעיניים עליונים ורזא דרזין, (תיאור המליצי אש) נסתלק ביום כ"ט אייר.

כ"ק אדמו"ר מלובביץ' זי"ע מספר (אוצר רשימות) בזמן היותנו כ"ק מו"ח אדמו"ר ואביו כ"ק אדמו"ר נ"ע בוין, שמענו ג"כ סיפור מאחד ע"ד רבי מאיר פרעמישלינער, ער איז געוען א קליינער א דארער (הוא הי' נמוך קומה וצנום), והמקוה במקומו הי' בתחתית הר אשר לירד ממנו וכ"ש לעלות עליו לא הי' באפשרי בחורף שקרח וכפור על פני הארץ, ודרך אחרת מסביב להר היתה ארוכה ביותר, אבל ר"מ פרעמישלינער הי' יורד ועולה בהר זה גם בחורף, כששאלוהו עד"ז איך ביכלתו לילך בהר בחורף מבלי ליפול, ענה אז מיאיז צוגעבונדען אויבען פאלט מען ניט אונטען, (כאשר קשורים למעלה אין נופלים למטה). וסיים הרבי מי שקשור למעלה, אין אצלו נפק"מ בין הליכה על גבי ההר או למטה מההר וכיו"ב, כיון שבכל מעמד ומצב אינו נופל למטה.

בספר י"ג אורות מביא דהרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע התאכסן פעם אצל איש אחד והבעל אכסניא רצה שיאכל אבל הבעלזער רבי סירב לכל הפצרותיו, עלה בלבו של בעל האכסניא להזכיר את הגמ' פסחים (פ ע"ב) כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה, חייך הרבי וסיפר שאצל הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן היה מעשה כעין זה שבעל האכסניא ביקש איזה דבר ממנו והזכיר את הגמרא הנ"ל, ואמר לו רבי מאיר'ל אתה אינך בעל הבית שלי.

הוא היה אומר: על הפסוק עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו, כי באס לא הגיע עדיין זמן הגאולה ולא עת האסף המקנה מן הגלות לעת עתה, על כל פנים השקו הצאן שיהיה פרנסה טובה לבני ישראל. כידוע היה דרכו של רבינו זי"ע לפרש פסוקי התורה באופן מענין שבו הכניס המתקה לכלל ישראל, פעם נענה ואמר למה אומר ומפרש כך, כי בשו"ע מבואר שאסור לומר לאביו אבא אל תעשה כך וכך, אלא יאמר אבא כך כתוב בתורה.

אוצר ההלכה

ברירה (א)

הגדרת המלאכה

הפרדת פסולת מתוך אוכל, או מין אחד מהמין השני כשהם מעורבים יחד.

כללי המלאכה,

- א. הנה ככל מלאכות שבת צריך שיהא כדרך מלאכה, ולכן גם מלאכת ברירה כדי שיתחייב צריך שיהא כדרך שבוררין, ולכן רק אם יקח בידו האוכל מתוך הפסולת כדי לאכלו מיד, אז לא היו כדרך ברירה, רק דרך אכילה היא בכך, אבל אם יברור הפסולת מתוך האוכל, או אפילו יברור אוכל מתוך הפסולת להניחו לאחר זמן, או שיברור את האוכל מתוך הפסולת בכלי המיועד לברירה, בכל אלו הוא דרך ברירה וחייב. (ריש סי' שי"ט, ואם נטל פרי לאכול וכשהוא בידו רואה שמותלע או רקוב, דנו הפוסקים אם צריך להחזירו לתערובות, או דיכול לזרקו עי' שביתת השבת סוסק"ז ובשש"כ פ"ג או"ג כ"א מהגרש"ז)
- ב. כמו כן לא רק באוכל ופסולת המעורבין, אלא גם בשני סוגי אוכל ושניהם טובים וראויים לאכילה, שייך מלאכת ברירה, ואותו מאכל שצריך לעכשיו נחשב אוכל, ואילו מה שצריך לאחר זמן נחשב לפסולת, ושייך הכלל שאמרנו לעיל (ובפוסקים נידון בהרחבה מה הגדר של ב' מיני אוכל, ומה הדין בחלקים שונים של עוף, או צלי ומבושל, או גדולים וקטנים כמבואר שם ס"ד)
- ג. ולא רק בדברי מאכל חל הכלל האמור, אלא גם בבגדים ובשאר דברים כשהם מעורבים מותר ליקח רק את הסוג שהוא רוצה לעכשיו ולא את הסוג שרוצה אלאחר זמן.
- ד. כמו כן אסור למיין דברים המעורבים וכגון אם מונחים כפות ומזלגות וסכינים מעורבים, אסור למיין להניח כל סוג במקומו. (האמנם שהפרמ"ג מסופק בזה, כן הכריע בביה"ל, וראה בשש"כ אות רל"ח דגם ספרים שכרוכים באופן שוה אבל אם התוכן שונה כמו מסכתות הש"ס או כל סט אחר, שייך האיסור של מיון).